

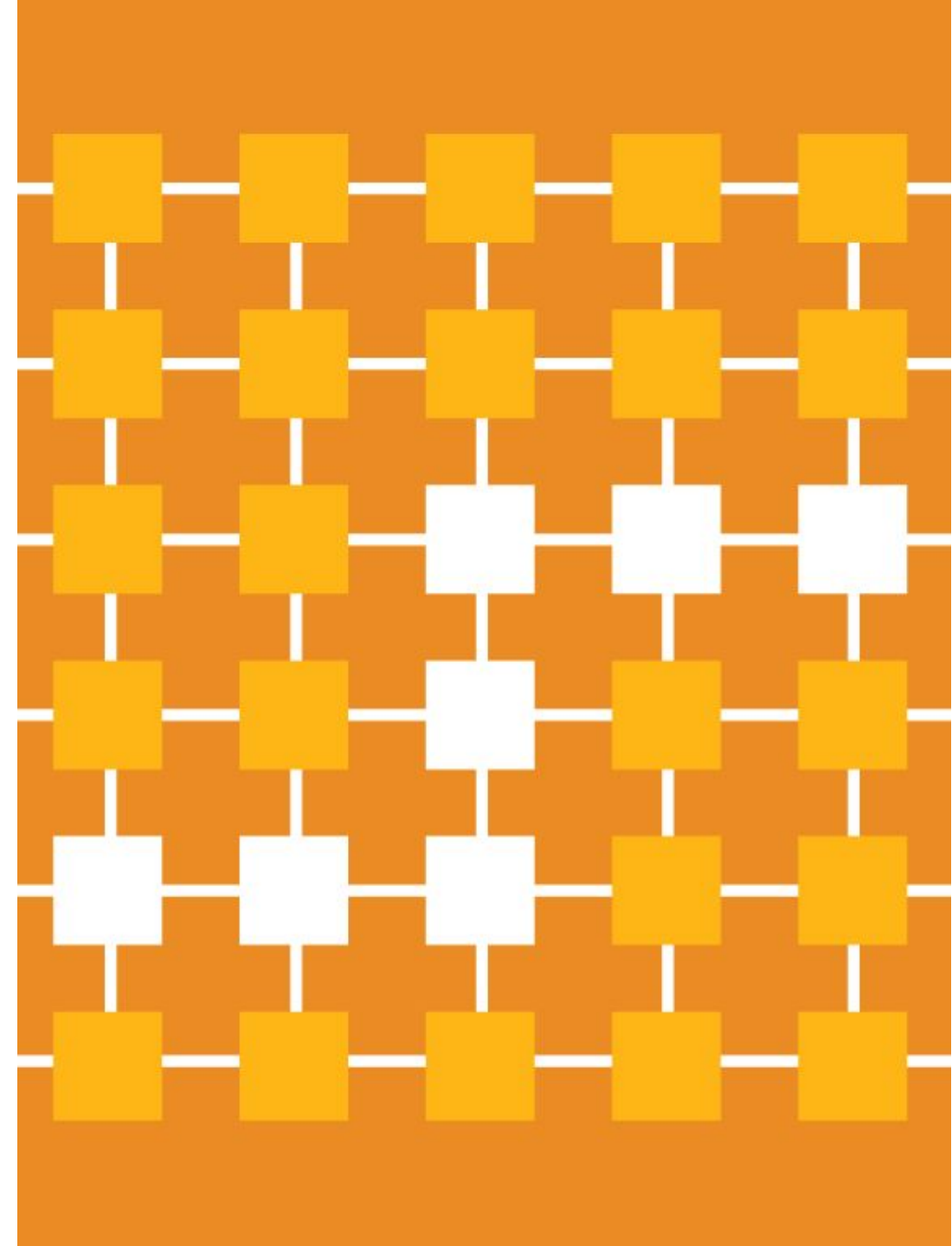
Utvärdering av *Överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre*

Region Halland
Februari 2025

Innehållsförteckning

	Sida
Inledning	4
Nulägesanalys	6
Utveckling av processen	20

Marie Lindblad
Uppdrags- och kvalitetsansvarig
T: +46 70 929 22 31
marie.lindblad@pwc.com

Magdalena Bergfors
Projektledare
T: +46 72 880 93 83
magdalena.bergfors@pwc.com

Februari 2025

Utvärdering av *Överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre*

Denna rapport har upprättats i enlighet med uppdragsavtalet daterat den 17 september 2024 mellan Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (556029-6740) och Region Halland (232100-0115).

PwC har genomfört en utvärdering av överenskommelsen och i rapporten beskrivs nuläget samt förslag på hur processerna kan utvecklas. Utvärderingen har genomförts genom granskning av dokumentation, intervjuer och enkät. Vår förhoppning är att denna rapport ska bidra till att utveckla kultur till äldre.

Med vänlig hälsning,

Marie Lindblad

Uppdragsansvarig

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

2024 firar *Överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre* mellan Region Halland och de halländska kommunerna tio år. Överenskommelsen togs fram efter ett utvecklingsarbete som Hallands bildningsförbund genomförde i samverkan med länets kommuner och region. Syftet med överenskommelsen är att öka tillgången till kultur med hög konstnärlig kvalitet för de äldre som själva har svårt att ta del av kulturlivet. Överenskommelsen omfattar regionalt subventionerat kulturutbud utifrån vissa kriterier. Förutom regionen, de halländska kommunerna och bildningsförbundet nämns i överenskommelsen även en referensgrupp med representanter från äldreomsorg och kultur i samtliga kommuner, den så kallade REKO-gruppen, samt Taktisk grupp senior och Taktisk grupp kultur, som ska bestå av ansvariga chefer inom äldreomsorg respektive kultur i samtliga kommuner.

Region Halland har gett PwC i uppdrag att utvärdera överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre. Utvärderingen ska ske mot den aktuella överenskommelsen som gäller för perioden 2023 till 2025. Fokus ska ligga på vad som har fungerat bra respektive mindre bra samt orsakerna till detta. Utvärderingen ska även innehålla förslag på hur arbetet med kultur för äldre kan utvecklas.

Syfte

Syftet med utvärderingen är att utvärdera vad som fungerat bra/mindre bra och orsaker till detta samt att ge förslag till hur arbetet med kultur för äldre kan utvecklas. Utvärderingen omfattar följande frågor:

- definition av målgruppen och hur denna nås,
- det utbud som erbjuds i utbudskatalogen,
- kvalitetssäkring av utbudet,
- vilket utbud som beställts och av vilka,
- roll och ansvarsfördelning mellan olika intressenter (kommun, region, bildningsförbund),

- samverkan mellan intressenterna,
- strukturer för uppföljning av överenskommelsen och hur uppföljning skett samt
- ersättning för överenskommelsen till bildningsförbundet och bildningsförbundets kostnader för verksamhet i enlighet med överenskommelsen.

Metod och genomförande

Utvärderingen har skett genom analys av för granskningen relevanta styrdokument, intervjuer med företrädare för Region Halland, de halländska kommunerna och Hallands bildningsförbund samt enkätundersökning till kommunrepresentanter.

Intervjuer har genomförts med:

- Representanter från Region Halland
- Representanter från Hallands bildningsförbund
- Taktisk grupp kultur och Taktisk grupp senior
- REKO-gruppen

De två taktiska grupperna nämns i överenskommelsen. Taktisk grupp senior finns dock inte. Grupperingen har därför skapats i samband med utvärderingen och består av äldreomsorgschefer i de halländska kommunerna. Det är den gruppen som benämns Taktisk grupp senior i rapporten.

Kultur- respektive äldreomsorgschefer i de halländska kommunerna fick möjlighet att besvara enkäten som omfattar de områden som utvärderingen berör. Svarsfrekvensen uppgick till 100 %. Resultatet av enkäten presenteras i de följande avsnitten.

Utifrån dokumentanalyser, intervjuer och enkätundersökning togs en nulägesanalys fram. Utifrån denna har förslag till utveckling av processen tagits fram.

De intervjuade representanterna från Hallands bildningsförbund har beretts möjlighet att sakgranska avsnittet Nulägesanalys och representanterna från Region Halland har beretts möjlighet att sakgranska rapporten i sin helhet.

2

Nulägesanalys

Nulägesanalys

Målgruppen

Överenskommelsen

Enligt *Överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre* riktar sig aktiviteterna som genomförs inom ramen för överenskommelsen till personer över 65 år med behov av insatser i form av hemtjänst, dagverksamhet, boende och förebyggande åtgärder i kommunal eller privat regi. Majoriteten av de intervjuade ger uttryck för att målgruppen är tydligt definierad, vilket även bekräftas av resultatet av genomförd enkät.

Spridning av utbudskatalogen

Hallands bildningsförbund skickar årligen ut en utbudskatalog i fysisk form till alla som har bokat ett program eller visat intresse av utbudskatalogen under de senaste två åren. Under 2023 skickades katalogen till 712 adresser och under 2024 till 828 adresser. När katalogen är tryckt kommuniceras den genom flera kanaler, såsom via bildningsförbundets hemsida och facebookside. Bildningsförbundet arrangerar årligen en utbudsdag inför publiceringen av katalogen till vilken samtliga bokare bjuds in. Även seniorer från mötesplatser och boenden bjuds in via REKO-gruppen.

Hur målgruppen nås

Trots insatserna finns det hos de intervjuade en osäkerhet kring huruvida målgruppen nås på ett effektivt sätt. Det framgår även av genomförd enkät som visar att endast åtta procent av respondenterna instämmer helt i att de metoder och kanaler som används för att nå målgruppen är effektiva. Vidare anser en knapp majoritet att det finns förbättringsbehov vad gäller metoder och kanaler för att nå målgruppen. Representanter från Hallands bildningsförbund anser att informationen sprids på ett bra sätt, men understryker att om målgruppen faktiskt nås påverkas av kommunala faktorer, såsom exempelvis ekonomiska förutsättningar. Svårigheten att nå personer som bor i egna boenden och som inte själva har möjlighet att ta sig till programmen lyfts i både enkäten samt genomförda intervjuer med de två taktiska grupperna och REKO-gruppen.

Även de enskilda individernas ekonomiska förutsättningar anses kunna påverka, exempelvis nämns kostnaden för färdtjänst. De intervjuade för även ett resonemang kring att det kan vara samma personer som tar del av programmen vid de olika tillfällena. I genomförd intervju med Taktisk grupp kultur föreslås en kulturgaranti för äldre som en lösning att nå målgruppen i större utsträckning.

Nulägesanalys

Utbudet

Överenskommelsen

Av överenskommelsen framgår att den syftar till att öka tillgången till ett kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet utifrån de äldres behov och önskemål. Vidare framgår att utbudet ska erbjuda program både för kulturupplevelser och eget skapande. Utbudet ska vara varierat både vad gäller innehåll och medverkande kulturskapare. Det beskrivs att utbudet ska formas i samverkan med kommunerna genom en referensgrupp med representanter från äldreomsorg och kultur i samtliga kommuner, den så kallade REKO-gruppen. Målgruppen ska ges möjlighet att påverka utbudet.

Hallands bildningsförbund ombesörjer årlig presentation av utbud och artister i katalog, på webbsida och vid utbudsdag.

Utbudskatalogen

Utbudskatalogerna för 2023 och 2024 innehåller både program som är subventionerade av Region Halland och program som inte är det, det vill säga osubventionerade program. Katalogerna omfattar olika typer av kulturprogram, såsom exempelvis musik, föreläsningar och berättarprogram samt teater. Arbetet med framtagandet av utbudskatalog för 2025 har påbörjats, men vid tidpunkten för utvärderingen ännu inte avslutat.

Region Halland är inte involverade i urval och framtagande av utbudskatalog. Representanter från regionen ställer sig frågande till om Hallands bildningsförbund alltid agerar i enlighet med överenskommelsen. Som exempel nämns att bildningsförbundet producerar egna teaterföreställningar, vilket inte anses ingå i uppdraget och kan påverka kvalitén på utbudet. Att regionen påtalat detta för bildningsförbundet framgår av anteckningar från årligt uppföljningssamtal. Hallands bildningsförbund menar däremot att detta ingår i uppdraget att samordna, främja, utveckla och förmedla kultur.

Urvalet

Representanterna från Hallands bildningsförbund berättar att processen vid val av utbud till utbudskatalogen är mångfacetterad. De subventionerade artisterna väljs utifrån professionell kvalitet. Bildningsförbundet menar att de arbetar för att säkerställa en mångfald i utbudet, bland

annat genom att söka nya artister och program genom olika kanaler, exempelvis i kontakter med kommunerna och konstnärer. Av bildningsförbundets dokument *Infoblad kulturförmedling* finns kriterier för det subventionerade respektive osubventionerade utbudet. Subventionerade artister ska hålla god kvalitet, begreppet inkluderar både konstnärlig kvalitet och lämplighet. Artisten ska försörja sig i huvudsak (minst 50 procent) på sin konst. Även osubventionerade artister ska hålla god kvalitet, men motsvarande krav vad gäller försörjning saknas. Vid intervjun med bildningsförbundet framkommer att osubventionerade artister ofta är pensionärer. Bildningsförbundet understryker vikten av att artister som inte bokas, inte håller god kvalitet och/eller inte uppfyller kriterierna tas bort från utbudet.

De två taktiska grupperna och REKO-gruppen anser att utbudet är fokuserat på musik, vilket i och för sig uppskattas av målgruppen, men ett utökat utbud av andra konstformer efterfrågas. Genomförd enkät bekräftar delvis detta. En tredjedel anser att utbudet inte är tillräckligt varierat och en lika stor andel upplever att vissa former av kulturella program saknas i utbudet. Även större utrymme för eget skapande efterfrågas i intervjuerna. Önskan om större utrymme för eget skapande bekräftas i genomförd enkät. För frågorna är andelen respondenter som svarar att de inte vet betydande (25, 42 respektive 42 procent). REKO-gruppen betonar dock att det kan finnas logistiska utmaningar som försvårar exempelvis genomförandet av teater. I genomförd intervju med Taktisk grupp kultur framkommer att det inte förs några samtal med målgruppen om utbudet och det uppges saknas systematik för hur målgruppen ska kunna påverka utbudet. I kontakt med Hallands bildningsförbund framkommer att det i Halmstads kommun förs regelbundna samtal om utbudet med fokusgrupper på boenden och mötesplatser. Vidare framkommer att de seniorer som deltar vid utbudsdag har möjlighet att påverka utbudet via enkät i samband med dagen.

Syftet

I genomförda intervjuer med de två taktiska grupperna resoneras kring syftet med programmen. Två huvudalternativ nämns; förmedla ett utbud med hög konstnärlig kvalitet eller en möjlighet att "bryta vardagen" på ett boende. Syftet påverkar utbudet. Taktisk grupp kultur och representanter från Region Halland resonerar även kring skillnaderna i utbudet för olika åldersgrupper. Medan barn och unga får möjlighet att ta del av ett nationellt utbud, erbjuds de äldre ett regionalt utbud.

Nulägesanalys

Kvalitetssäkring av utbudet

Överenskommelserna

Som tidigare nämnts syftar överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre till att öka tillgången till ett kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet. Av överenskommelsen framkommer att Hallands bildningsförbund, genom uppdrag från regionen, ska säkerställa fortlevnad och utveckling av överenskommelsen. Dessutom ska bildningsförbundet samordna, främja, utveckla och förmedla kultur av hög kvalitet.

I *Överenskommelse mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund* framgår att det arbete som görs utifrån överenskommelsen ska bidra till att förverkliga regionens kulturpolitiska mål samt de målsättningar och prioriteringar som anges i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 till 2024. Överenskommelsen omfattar flera särskilda uppdrag, bland annat kultur för äldre.

Definitionen av kvalitet

I genomförd intervju med representanter från Region Halland understryks vikten av ett ständigt samtal om definitionen av kvalitet. Regionen utgår från definitionen yrkesverksamma kulturskapare och berättar att de anlitar externa aktörer för att bedöma kvaliteten.

Metoden för kvalitetssäkring

I kontakt med Hallands bildningsförbund inför intervjun och under intervjun beskriver representanterna hur de arbetar med kvalitetssäkring. Kvaliteten säkerställs genom referenser, rekommendationer, material som finns på artisternas hemsidor, videor och ljudklipp. Som tidigare nämnts arrangeras årligen en utbudsdag. På dessa får deltagarna, representanter för kommunernas omsorgs verksamhet, seniorer från boenden, representanter för föreningar och REKO-gruppen, möjlighet att rösta fram det utbud som de tror skulle vara mest uppskattat och lämpligt för målgruppen. Representanterna berättar om medarbetarnas samlade kompetens och erfarenhet inom teater och musik, som också utgör en del av kvalitetssäkringen.

Efter genomfört program skickas ett formulär till bokaren som lämnar en recension. Dessa sparas i tre år. I de fall dessa skulle visa på något avvikande eller kritik poängterar representanterna från bildningsförbundet att de är snabba på att följa upp detta och vidta eventuella åtgärder. Utbudet revideras kontinuerligt och en ny bedömning görs inför varje år.

Utbudets kvalitet

De intervjuade grupperna är oense om utbudets kvalitet, vilket även framgår av genomförd enkät. Taktisk grupp senior och REKO-gruppen anser att det subventionerade utbudet håller hög kvalitet och överlag motsvarar förväntningarna. Båda grupperna upplever att det subventionerade utbudet har en högre kvalitet jämfört med det osubventionerade. Taktisk grupp kultur menar att det kan vara svårt att säkerställa kvaliteten utifrån de olika boendenas förutsättningar.

Representanter från regionen lyfter en oro kring utbudets kvalitet och ett behov av förbättrad kvalitetssäkring med fler kompetenser involverade. De menar att en ideell förening som bildningsförbundet inte kan ha alla nödvändiga kompetenser på egen hand utan behöver samverka med andra aktörer. Regionens representanter är även självkritiska. De påpekar att regionen inte är involverade i urval och därmed inte bidrar med den expertis som finns.

I genomförd intervju med representanter från regionen förs även samtal om problematiken med det osubventionerade utbudet, som inte anses uppfylla de kulturpolitiska målen.

Nulägesanalys

Kvalitetssäkring av utbudet (fortsättning)

Ersättningen till artister

Ersättningsnivåerna till de subventionerade artisterna framgår av Hallands bildningsförbunds dokument *Infoblad kulturförmedling*. I genomförd intervju med Taktisk grupp kultur framkommer att ersättningen till artisterna inte har justerats under de senaste åren. Representanter från bildningsförbundet anser i genomförd intervju att de, som en icke offentlig aktör, följer andra regelverk än regionen, såväl avseende avtalens utformning som innehåll. Detta oavsett om artisten är subventionerad eller inte. De menar att det skapar möjligheter att genomföra kortare program under dagtid som äldreomsorgen har logistiska och ekonomiska förutsättningar att boka. Kritik kring ersättningsnivån har framförts till regionen av en enskild artist som menar att det påverkar kvalitén på utbudet och därmed även kulturens relevans. Ersättningsnivåerna i dokument *Infoblad kulturförmedling* är i nivå eller något lägre jämfört med ersättningen för engagemang med färdigrepeterad repertoar för offentligt framträdande enligt gällande *Riksavtal mellan Svensk Scenkonst samt Sveriges Yrkesmusikerförbund och Svenska Musikerförbundet avseende tillsvidare och tillfälligt anställda musiker, korister och repetitörer vid Orkester-, Musikteater- och Teaterföretag samt Regional Musikverksamhet*, det vill säga de kollektivavtalade.

Nulägesanalys

Beställningar

Överenskommelsen

Av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre framgår att Hallands bildningsförbund ombesörjer bokning och administration av programmen.

Beställningsprocessen

Representanterna från Hallands bildningsförbund anser att processen för beställningar från kommunerna är relativt enkel. Kommunerna väljer artist/program utifrån utbudskatalogen och föreslår datum för genomförande. Bildningsförbundet kontaktar artisten för att undersöka om det föreslagna datumet passar och meddelar kommunen svaret. Kommunen och artisten ansvarar sedan för detaljerna i bokningen, exempelvis teknisk utrustning och tider. Bildningsförbundet skickar ut en bokningsbekräftelse cirka en månad innan genomförandet.

Hallands bildningsförbund berättar att det har förekommit kritik avseende svarstider om en artist kan vid det föreslagna datumet. Kritiken uppges främst ha kommit från nya bokare som därför inte är vana vid processen, medan de som har bokat tidigare har en annan förståelse för tidsramarna. Bildningsförbundet poängterar att de ofta svarar samma dag och som senast inom en vecka.

REKO-gruppen upplever att beställningsprocessen fungerar väl.

Gjorda beställningar

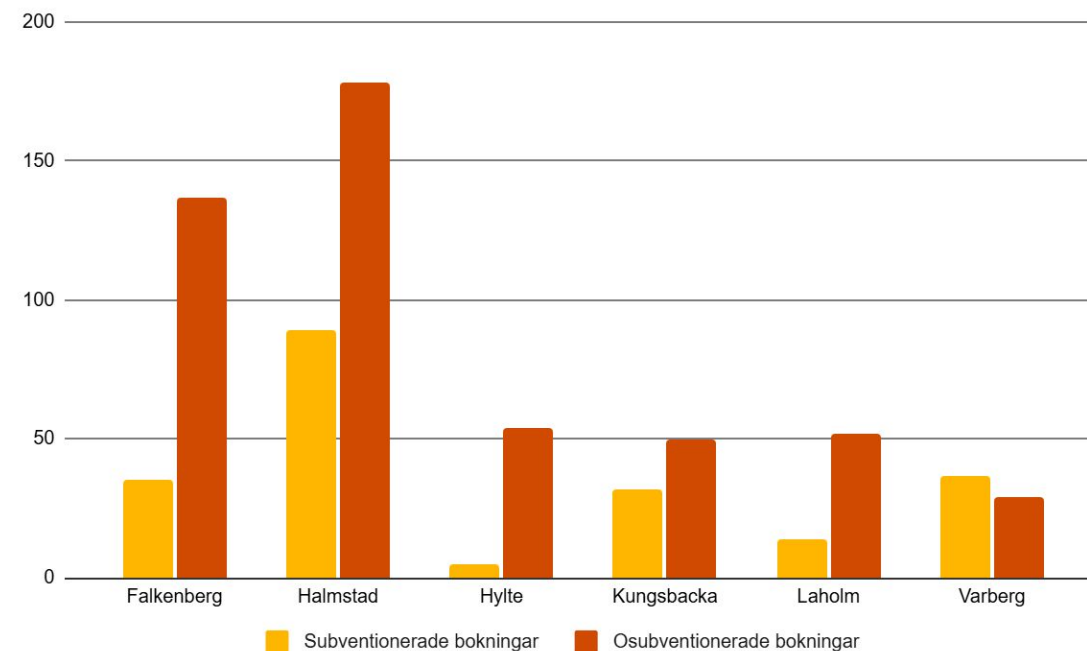
Uppföljningsmöten mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund har ägt rum. På dessa har statistik över beställningar presenterats. Representanterna från regionen påpekar dock att för att statistiken ska tillföra något måste det finnas kapacitet att bearbeta datan, vilket det idag inte anses finnas inom regionen.

Representanter från regionen lyfter en oro över att det ofta är det osubventionerade utbudet som beställs då det har en lägre kostnad. Det poängteras att det i uppdraget inte ingår att förmedla osubventionerat utbud och att förmedlingen därför inte ska finansieras av regionen.

Representanter från bildningsförbundet berättar att äldreomsorgen ofta prioriterar program som når en stor grupp, exempelvis musikprogram, framför mer aktiverande program såsom målarstunder. Denna prioritering uppges av bildningsförbundet bero på ekonomiska begränsningar och en strävan efter kulturekonomisk effektivitet.

Statistik över gjorda beställningar visar att Halmstads kommun är den kommun som beställt flest program, både subventionerade och osubventionerade, under 2023. Hylte har beställt minst antal subventionerade och Varberg minst antal osubventionerade program.

Diagram 1: Gjorda beställningar per kommun under 2023

Nulägesanalys

Rollerna och ansvarsfördelningen

Överenskommelserna

Som tidigare nämnts framgår det av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre att Hallands bildningsförbund ansvarar för att samordna, främja, utveckla och förmedla kultur av hög kvalitet. Hallands bildningsförbund ombesörjer årlig presentation av utbud och artister i katalog på webbsida och vid utbudsdag samt bokning och administration av programmen.

Det har även nämnts tidigare att det i överenskommelsen mellan regionen och bildningsförbundet framgår att det arbete som görs utifrån överenskommelsen ska bidra till att förverkliga regionens kulturpolitiska mål samt de målsättningar och prioriteringar som anges i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 till 2024.

I genomförd intervju med representanter från regionen framkommer att de flesta som undertecknat överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre har avslutat sina tjänster. De upplever att de flesta efterträdarna knappt känner till att överenskommelsen finns. Det bekräftas i intervjuerna med de två taktiska grupperna som ofta svarar att de inte har tillräcklig kunskap för att besvara frågan.

REKO-gruppen

Utbudet ska, som tidigare nämnts, formas i samverkan med kommunerna genom en referensgrupp, REKO-gruppen, med representanter från äldreomsorg och kultur i samtliga kommuner. Vidare framgår av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre att medel som inte tas i bruk under ett år, kan tilldelas en annan kommun eller användas till särskilda insatser som beslutas av bildningsförbundet efter samråd med REKO-gruppen.

Den regionala referensgruppen för det subventionerade utbudet hade sitt första möte i oktober 2014. Av protokollet från mötet framgår att från kommunerna deltar en representant från kultur och en från äldreomsorgen/socialförvaltningen samt från regional nivå deltar samordnare och kulturförmedlare på Hallands bildningsförbund.

I övrigt saknas dokumentation som beskriver gruppens roll och ansvar.

Taktisk grupp kultur framhåller att det finns en osäkerhet kring syftet med REKO-gruppen. Det betonas att det finns ett behov av att REKO-gruppen får ett tydligare uppdrag, där roll och ansvar klargörs, men också för att gruppens sammansättning ska vara den bästa tänkbara.

Upplevelsen av roller och ansvarsfördelningen

Taktisk grupp senior anser att roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunerna, regionen och bildningsförbundet i stort fungerar väl. De uttrycker att de inte upplever några problem med den nuvarande fördelningen och att strukturen verkar fungera bra. Taktisk grupp kultur däremot upplever att roll- och ansvarsfördelningen är komplex. En gemensam ambition och samtal om målen för samarbetet efterfrågas. De betonar vikten av att ha en gemensam prioritering för att kulturen ska nå målgruppen, att olika prioriteringar mellan parterna försvårar detta.

Att åsikterna om huruvida roll- och ansvarsfördelning fungerar väl eller inte varierar, bekräftas även i genomförd enkät. I enkäten lämnas synpunkten att det bör vara omsorgen i kommunerna som har huvudansvaret för genomförandet av överenskommelsen.

Även representanterna från regionen anser att den nuvarande överenskommelsen är komplex och svår att förstå, särskilt i och med att de nuvarande representanterna från parterna inte var med vid tecknandet. Vidare framhålls att det råder oklarhet kring vem som ansvarar för vad och att vissa överenskomna uppgifter, som exempelvis uppföljning, inte utförs. De anser att den nuvarande ledningsstrukturen är olycklig och för samtal om en annan struktur med två grupper; en strategisk och en operativ. Det upplevs alltså finnas ett behov av en tydligare organisation och även en prioritering av uppdragen. Samtidigt påpekas att regionen måste vara mer aktiv, engagerad och använda de nätverk som finns för att bidra till målfyllnelsen.

I genomförd intervju med Hallands bildningsförbund reflekterar representanterna över hur regionen och bildningsförbundet kan få ett bättre samarbete. De anser att det finns ett avstånd mellan de ansvariga cheferna och verksamheten som behöver överbryggas för att underlätta arbetet och utveckla arbetet.

Nulägesanalys

Samverkan

Överenskommelsen

Av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre framgår att kommunen ska arbeta utifrån lokala avtal om hur kultur används som resurs för målgruppen. I genomförda intervjuer framkommer att alla kommuner förutom Kungsbacka kommun har ett sådant lokalt avtal. Dessutom ska varje kommun ha en kontaktperson som ansvarar för fördelningen av subventionerade medel inom kommunen samt fungera som länk mellan regionen och kommunens aktörer.

Upplevelsen av samverkan

Representanter från Hallands bildningsförbund berättar i genomförd intervju att det tidigare fanns en mer kontinuerlig samverkan med regionen, men att kontakten nu har minskat. Den tidigare kontaktpersonen hos regionen som ansvarade för samarbetet har avslutat sin anställning och bildningsförbundet upplever att det därefter är svårare att nå fram till beslutsfattare. Av anteckningar från årligt uppföljningssamtal framgår att regionen ska återkomma om regional kontaktperson för arbetet med kultur för äldre. Utvärderingen har inte kunnat visa att det har skett. Bildningsförbundet uttrycker en önskan om att återuppta den kontinuerliga dialogen för att underlätta utvecklingsarbetet och säkerställa att genomförandet av överenskommelsen fortsatt fungerar effektivt.

Som nämnts ovan saknar Kungsbacka kommun lokalt avtal. Det anses i genomförd intervju med Taktisk grupp kultur illustrera svårigheten att nå samsyn och att samordna insatserna effektivt inom kommunen. Även en av respondenterna från Falkenbergs kommun lämnar i genomförd enkät synpunkter inom samma område och menar att samordningen inom kommunen kan bli bättre. En annan respondent menar att överenskommelsen förenklar samarbetet inom kommunen.

Genomförd enkät visar på att respondenterna i stort anser att samverkan mellan de olika intressenterna fungerar väl samt att överenskommelsen fungerar bra.

Nulägesanalys

Uppföljningen

Överenskommelserna

Hallands bildningsförbund ska årligen efter bokslut, enligt överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre, redovisa de insatser som gjorts samt utfallet per kommun. Detta ska ske genom möten med de två taktiska grupperna, där även representant från Region Halland ska medverka. Redovisningen ska sedan följas upp och utvärderas gemensamt av regionen och kommunernas förvaltningar.

Av överenskommelsen mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund framgår att uppföljningsdialoger ska genomföras varje år efter kallelse från regionen. Vid dessa dialoger ska skriftliga redovisningar efterfrågas utifrån den överenskommelse som träffats. Vidare framgår av överenskommelsen att bildningsförbundet på begäran ska lämna de uppgifter och verifikationer som regionen behöver för sin granskning och sitt ställningstagande.

Genomförd uppföljning

Av *Uppföljning av Hallands kulturstrategi helåret 2022* framgår att regionen har en överenskommelse med halländska kommunerna och Hallands bildningsförbund gällande kultur för äldre. Regionens bedömning är att måluppfyllelsen avseende området breddat deltagande i kulturlivet uppnås för året.

I *Särskilda uppdrag för år 2023 Redovisning till Driftnämnden Kultur och Skola Region Halland* beskriver Hallands bildningsförbund arbetet med genomförandet av överenskommelsen. REKO-gruppens arbete under året nämns särskilt. Det finns även information om utskickat nyhetsbrev, en egen musikteaterproduktion samt deltagande i nationellt nätverk för kultur och hälsa. I analysen av måluppfyllelsen framgår att överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre är unik och att REKO-gruppen är central i arbetet. Om målen uppfyllts framgår dock inte.

Anteckningar från årligt uppföljningssamtal avseende verksamheten 2023 - Hallands Bildningsförbund visar att kultur för äldre var ett av fokusområdena för uppföljningen av 2023. På samtalet deltog representanter från Region Halland och Hallands bildningsförbund. Av anteckningarna framgår att regionen kommer att kalla till ett uppföljande fördjupande möte om överenskommelsen.

Representanter från Hallands bildningsförbund berättar i genomförd intervju att de använder flera metoder för uppföljning. Förutom den årliga redovisningen till regionen, tas även årliga verksamhetsberättelser till årsmötet fram, De för även samtal med föreningar och bokare samt genomför avstämningar med REKO-gruppen. Representanterna framhåller att de arbetar individuellt med respektive kommun för att övervinna eventuella hinder och nå relevanta grupper.

Resultatet i genomförd enkät visar på att det finns brister i uppföljningen. Endast 17 procent av respondenterna instämmer i stor grad att strukturerna för uppföljning är tydliga och endast åtta procent att uppföljningen sker regelbundet. När det gäller frågan om verktyg och metoder som används för uppföljning är tillräckliga svarar 75 procent att de instämmer i liten grad eller inte alls. Bristerna bekräftas i genomförda intervjuer med de två taktiska grupperna. I intervjun med Taktisk grupp kultur framkommer att uppföljningar till viss del görs och att statistik över antalet program på äldreboenden för respektive kommun samlas in. Taktisk grupp senior menar däremot att ingen uppföljning eller utvärdering görs.

I genomförd intervju med representanter från Region Halland framkommer att regionen, förutom med bildningsförbundet, även har uppföljningssamtal med de halländska kommunerna. Representanterna uttrycker ett behov av bättre dialog samt strukturella förändringar inom organisationen för att kunna följa upp och förbättra verksamheten.

Nulägesanalys

Ekonomin

Överenskommelserna

Av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre framgår att Hallands bildningsförbund årligen tilldelas ett anslag som ska användas till subventionering av utbud samt övriga regionala insatser. Anslaget fastställs i samband med Region Hallands årliga budget och verksamhetsplan.

Vidare finns i överenskommelsen fördelningsprinciper fastställda innebärande en delad finansiering mellan Region Halland och kommunerna. Det innebär att regionen subventionerar det utvalda utbudet med 50 procent av kostnaden, motsvarande 600 000 kronor per år vid överenskommelsens tecknande, och kommunerna finansierar resterande 50 procent av kostnaden. Av överenskommelsen framgår också hur kommunernas respektive andel av finansieringen ska beräknas, antalet invånare över 65 år i varje kommun utgör beräkningsgrund. De medel som inte tagits i bruk under ett år kan tilldelas en annan kommun efter samråd med REKO-gruppen.

Av överenskommelsen mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund framgår att bildningsförbundet erhåller finansiering i form av verksamhetsstöd kopplat till sex särskilda uppdrag. Budgeten för verksamhetsstödet fastställs av Driftnämnden kultur och skola vid det årliga budgetbeslutet. Utbetalning görs halvårsvis med första utbetalningen under januari och andra under juni. Överenskommelsen specificerar inte hur verksamhetsstödet ska användas av bildningsförbundet och inte heller hur det ska fördelas på de särskilda uppdragen.

Verksamhetsstödet

Av Driftnämnden kultur och skolas *Verksamhetsplan 2024* framgår att Hallands bildningsförbund tilldelats ett verksamhetsstöd om 6 982 000 kronor. Tilldelat belopp för 2023 uppgick enligt verksamhetsplanen för 2023 till 6 675 000 kronor. Verksamhetsplanen för 2024 specificerar inte hur verksamhetsstödet ska användas och inte heller hur det ska fördelas på de särskilda uppdrag som finns angivna i överenskommelsen mellan regionen och bildningsförbundet. Att ingen specificering görs bekräftar även i genomförda intervjuer med representanter från regionen och bildningsförbundet.

Av dokumentet *Region Hallands kulturstöd - kriterier och riktlinjer från 2024* framgår att kulturstöd fördelas genom verksamhetsstöd och projektstöd. Av dokumentet framgår vidare att beviljade medel måste rekvireras för att utbetalning ska ske. Beviljade medel får inte rekvireras av eller utbetalas till verksamheter med skulder till Kronofogdemyndigheten eller som är i likvidation eller konkurs. Vidare framgår i vilka fall stöd ska återbetalas till Region Halland, exempelvis om anslag från regionen har använts för andra ändamål eller kostnader än de som beviljats stöd.

I genomförd intervju med representanter från Region Halland framkommer att regionen inte styr med pengarna. Överenskommelserna anger att uppdraget ska utföras utifrån de avtalade villkoren. Hallands bildningsförbund erhåller en total ram för hela verksamheten utan specificerad fördelning mellan de olika uppdragen.

Bildningsförbundets finansiering, rekvirering och redovisning

Representanter från Hallands bildningsförbund beskriver i genomförd intervju att i det årliga tilldelade verksamhetsstödet ingår anslag för subventionering av utbud om 600 000 kronor, som fastställts i överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre. Bildningsförbundet har valt att avsätta ytterligare 30 000 kronor av det resterande verksamhetsstödet till subventionering av utbud. Detta för att täcka kostnadsökningarna då stödet för subventionering varit detsamma under ett antal år. Det innebär att bildningsförbundet har totalt 630 000 kronor att använda för subventionering av utbud. I kontakt med regionen framkommer dock att anslaget räknats upp årligen.

Vidare framkommer att Hallands bildningsförbund får ett protokollsutdrag från Driftnämnden kultur och skola avseende beslut om tilldelat verksamhetsstöd. Utifrån beslutet upprättat bildningsförbundet en internbudget för det kommande verksamhetsåret. Utöver den del som är öronmärkta för subventionering, finns inga andra bestämmelser eller villkor om hur fördelningen av stödet ska ske på de särskilda uppdragen. Med anledning av att uppdraget avseende kultur och hälsa inte länge utförs av bildningsförbundet från och med 2024, har finansieringen för detta tagits bort.

Nulägesanalys

Ekonomi (fortsättning)

Bildningsförbundet har rekviderat tilldelat stöd om 6 982 000 kronor under 2024.

Som tidigare nämnts framgår av Hallands bildningsförbunds dokument *Infoblad kulturförmedling* bestämmelser om vad som gäller för bokning av subventionerade och osubventionerade artister. För de subventionerade artisterna framgår det av infobladet att artisterna prissätter sina framträdanden själv med ett maxtak, vilka uppgår till att soloartist fakturerar maximalt 3 700 kronor, duoartister fakturerar maximalt 7 000 kronor och trioartister maximalt 9 450 kronor.

Av utbudskatalogen *Kulturutbud 2024* framgår att beställaren, förutom priset som anges i katalogen, även betalar eventuell reseersättning med 25 kronor per mil. Eventuell moms ingår i priset. Priserna gäller för program på cirka 45 minuter om inget annat anges. Alla bokningar är bindande om inte särskild överenskommelse om avbokning slutits med artisten.

I genomförd intervju med representanter från Hallands bildningsförbund beskrivs hur kommunernas finansiering av subventioneringen i praktiken går till. Bildningsförbundet betalar fakturan från artisten och fakturerar sedan 50 procent av kostnaden till kommunen som har bokat kulturprogrammet. Information om subventionering ges när kulturutbudet presenteras för de personer som bokar kulturprogram.

Bildningsförbundet berättar att de använder projektredovisning i sin bokföring, där varje kommun har ett eget projekt. Tilldelade subventionerade medel, som fördelas utifrån antal invånare över 65 år, redovisas som en intäkt för respektive kommuns projekt. När bildningsförbundet betalar fakturan från artisten bokförs det som en kostnad på aktuellt projekt och när bildningsförbundet sedan fakturerar aktuell kommunen halva kostnaden bokförs det som en intäkt på projektet. På så sätt kan uppföljning ske av hur mycket varje kommun har använt av sina subventionerade medel. Det finns kvarvarande subventionerade medel från tidigare år som planeras att användas under 2024 efter samråd med REKO-gruppen. Tidigare års ackumulerade överskott av subventionerade medel vid början av 2024 uppgår enligt förbundets balansräkning till 321 378 kronor. Av dessa planeras 277 791 kronor, motsvarande drygt 86 procent att användas under 2024, varav 150 000 kronor avser extra subventionerade medel till Varbergs kommun.

Omfattning och utmaningar med bildningsförbundets verksamhet

Representanter från Hallands bildningsförbund berättar i genomförd intervju att verksamhetens omfattning anpassas utifrån den ersättning som erhålls från Region Halland. Mot bakgrund av att bildningsförbundet erhållit minskat antal uppdrag och därmed även minskat verksamhetsstöd för 2024 uppger bildningsförbundet att de behöver anpassa sin verksamhet utifrån de ändrade förutsättningarna.

Av bildningsförbundets internbudget för 2024 går att utläsa att bildningsförbundet budgeterar med underskott om 131 000 kronor enligt underlaget, men 271 000 kronor enligt muntlig uppgift från bildningsförbundet. Enligt uppgift beror det på att de vill minska det egna kapitalet. Bildningsförbundet anser sig ha en god likviditet samt ett eget kapital som behövs för att bedriva verksamhet och betala skulder. Av *Verksamhetsberättelse för år 2023* framgår att det egna kapitalet per den 31 december 2023 uppgår till 3 116 008 kronor, vilket motsvarar en soliditet om knappt 74 procent. Det innebär att bildningsförbundets balansomslutning till stor del består av eget kapital och har därmed en långsiktig betalningsförmåga. Att bildningsförbundet försöker minska det egna kapitalet bör anses vara rimligt för att tillse att erhålla bidrag leder till verksamhet i enlighet med överenskommelsen och inte binder erhållna ackumulerade vinster från tidigare år.

En utmaning som representanter från bildningsförbundet lyfter utifrån överenskommelsen gällande kultur för äldre är kommunernas ekonomiska situation och bristande resurser när det gäller kulturverksamhet för äldre. Genom överenskommelsen har kommunerna förbundit sig att bedriva kulturverksamhet inom äldreomsorgen, vilket kommunerna behöver leva upp till. Även i andra intervjuer lyfts utmaningar utifrån tillgängliga resurser.

Representanter från Hallands bildningsförbund anser inte att det föreligger några brister eller otydligheter gällande regelverk i form av överenskommelser samt regionens kriterier och riktlinjer för verksamhetsstöd. Bildningsförbundet berättar att de arbetar för att möta regionens krav på redovisningar och att maximera att tillgängliga resurser går till verksamheten.

Nulägesanalys

Ekonomi (fortsättning)

Redovisningen

I *Särskilda uppdrag för år 2023 Redovisning till Driftnämnden Kultur och Skola Region Halland* finns en sammanställning över budgetering av regionala stöd per särskilt uppdrag samt budgeterade övriga intäkter, kostnader och resultat. I tabellen till höger framgår bildningsförbundets budgeterade fördelning av regionuppdraget.

Summan av budgeterad fördelning av regionuppdraget i tabellen motsvarar bildningsförbundets tilldelade verksamhetsstöd under 2023 enligt Driftnämnden kultur och skolas verksamhetsplan för 2023. Av tilldelat verksamhetsstöd för 2023 har 2 292 000 kronor, motsvarande drygt 34 procent, fördelats till gemensamma kostnader. Av bildningsförbundets redovisning av särskilda uppdrag framgår att gemensamma kostnader omfattar de personalkostnader som inte går att fördela (vissa försäkringar, personalaktiviteter), kostnader för länsbildningskonsulent och ekonom, lokalkostnader, datasystem etcetera. I samband med bildningsförbundets sakgranskning framkommer att länsbildningskonsulentens tjänst som ägnats åt andra uppdrag enligt *Komplettering till Region Hallands övergripande regelverk för bidragsgivning till distriktsorganisationer* inte beskrivs i redovisningen. Hur stor del av tilldelat verksamhetsstöd för 2024 som har fördelats till gemensamma kostnader går inte att utläsa av bildningsförbundets budget för året.

Tabell 1: Hallands bildningsförbunds budgeterade fördelning av regionuppdraget 2023

Särskilda uppdrag	Budgeterad fördelning av regionuppdraget
A. Kultur för äldre	1 332 000 kr
B. Förmedling av kulturutbud till kommunal omsorgsverksamhet och föreningsliv	991 000 kr
C. Kultur och hälsa	0 kr
C: Samordning av samarbetet mellan Region Halland och idéburen sektor	311 000 kr
D. Utvecklingsstöd till hembygdsrörelsens verksamhet	937 000 kr
E. Utvecklingsstöd till föreningsdrivna teaterföreningar	812 000 kr
Gemensamma kostnader	2 292 000 kr
Summa	6 675 000 kr

Nulägesanalys

Ekonomin (fortsättning)

I bilaga till Hallands bildningsförbunds *Verksamhetsberättelse för år 2023* finns en redovisning av särskilda uppdrag för 2023 som även omfattar en ekonomisk redogörelse för de särskilda uppdragen som är angivna i tabellen ovan. I den ekonomiska redogörelsen har den del av verksamhetsstödet som avser gemensamma kostnader fördelats per uppdrag. I tabellen nedan framgår en sammanställning av den ekonomiska redogörelsen, i vilken fördelning av gemensamma kostnader per uppdrag anges inom parentes.

Bildningsförbundet menar att ingen ekonomisk redogörelse för de särskilda uppdragen brukar efterfrågas av regionen, men att bildningsförbundet blev ombedd att komplettera med en sådan redovisning för 2023. Representanter från regionen tydliggör dock att det efterfrågas i den årliga uppföljningen, men att 2023 års uppföljning behövde kompletteras.

I samband med bildningsförbundets sakgranskning framkommer att länsbildningskonsulentens tjänst som ägnats åt andra uppdrag enligt Komplettering till Region Hallands övergripande regelverk för bidragsgivning till distriktsorganisationer inte beskrivs i redovisningen.

Tabell 2: Ekonomisk redogörelse för de särskilda uppdragen 2023

Särskilda uppdrag	Budgetstyrda intäkter*	Övriga intäkter	Kostnader	Balans
A. Kultur för äldre	1 629 300 kr (297 300 kr)	966 951 kr	-2 933 719 kr	-337 468 kr
B. Förmedling av kulturutbud till kommunal omsorgsverksamhet och föreningsliv	1 961 667 kr (660 667 kr)	2 918 780 kr	-4 938 759 kr	-58 312 kr
C. Kultur och hälsa	33 033 kr (33 033 kr)	131 704 kr	-230 144 kr	-64 408 kr
C: Samordning av samarbetet mellan Region Halland och idéburen sektor	641 333 kr (330 333 kr)	276 786 kr	-859 486 kr	58 633 kr
D. Utvecklingsstöd till hembygdsrörelsens verksamhet	1 267 333 kr (330 333 kr)	652 519 kr	-1 933 635 kr	-13 783 kr
E. Utvecklingsstöd till föreningsdrivna teaterföreningar	1 142 333 kr (330 333 kr)	233 486 kr	-1 171 012 kr	204 807 kr
Summa	6 674 999 kr (1 981 999 kr)	5 180 226 kr	-12 066 755 kr	-210 531 kr

*) Belopp inom parentes avser gemensamma kostnader.

Nulägesanalys

Ekonomin (fortsättning)

I det särskilda uppdraget kultur för äldre ingår subventioner till kommunerna. I tabellen till höger framgår den ekonomiska redogörelsen för dessa subventioner utifrån bildningsförbundets verksamhetsberättelse för 2023 samt en kontrollberäkning av respektive kommuns finansiering av bokade kulturprogram och differens mot erhållna intäkter.

Som framgår av tabellen har Hallands bildningsförbund fördelat anslag för 2023 avseende subventionering av utbud om 630 000 kronor. Fördelning av anslaget har skett per kommun. I den ekonomiska redogörelsen specificeras också övriga intäkter och kostnader per kommun. Kontrollberäkningen av respektive kommunens finansiering (beräknat som 50 procent av kostnaden) visar att det finns vissa avvikelser mot övriga intäkter, främst gällande Kungsbacka kommun. I kontakt med bildningsförbundet förklaras att dessa avvikelser bland annat beror på att tidigare ackumulerade överskott av subventionerade medel används för att finansiera särskilda satsningar som inte alltid leder till någon fakturering till kommunen. En annan förklaring anges vara musikstunderna i demensvården som delvis bekostas av subventionerade medel samtidigt som intäkten från respektive kommun redovisas i det särskilda uppdraget förmedling av kulturutbud till kommunal omsorgsverksamhet. Av tabellen framgår även att det finns ett överskott av subventionerade medel för 2023 (regionstödet överstiger övriga intäkter). Överskottet tillförs det ackumulerade överskottet av subventionerade medel.

Inga kommentarer gällande respektive kommuns finansiering av subventionerat kulturutbud ges i den ekonomiska redogörelsen. I den ekonomiska redogörelsen lämnas inte heller någon redovisning av ackumulerade överskott av subventionerade medel från tidigare år, vilket inte heller efterfrågas av Region Halland.

I genomförd intervju med representanter från regionen framkommer att bildningsförbundets redovisning av verksamhetsstödet har blivit tydligare. Det anses bland annat vara möjligt att utläsa hur fördelningen av stödet har skett. Samtidigt anses det finnas brister i redovisningen. Av verksamhetsberättelsen för 2023 framgår att det är svårt att dela upp intäkter och kostnader på respektive uppdrag. För att möta Driftnämnden kultur och skolas önskemål om att redovisa hur

stor andel av personalkostnaderna som härrör till respektive uppdrag har bildningsförbundet fördelat kostnaderna för de två tjänster där det är tydligast. I övrigt är personalkostnaderna redovisade på medarbetarens huvuduppdrag.

Tabell 3: Ekonomisk redogörelse för subventioner till kommunerna 2023

Subventioner	Regionstöd	Övriga intäkter	Kostnader	Kontroll	Differens
Falkenberg	94 393 kr	86 881 kr	169 551 kr	84 776 kr	2 106 kr
Halmstad	186 020 kr	200 148 kr	408 746 kr	204 373 kr	-4 225 kr
Hylte	21 498 kr	14 218 kr	28 360 kr	14 180 kr	38 kr
Kungsbacka	143 632 kr	102 965 kr	229 991 kr	114 996 kr	-12 031 kr
Laholm	55 027 kr	46 375 kr	92 716 kr	46 358 kr	17 kr
Varberg	129 430 kr	121 863 kr	243 189 kr	121 595 kr	269 kr
Summa	630 000 kr	572 450 kr	1 172 553 kr	586 277 kr	-13 827 kr

3

Utveckling av processen

Utveckling av processen

Målgruppen och utbudet

Utifrån genomförd nulägesanalys presenteras i det följande vår analys och reflektioner samt rekommendationer.

Kulturgaranti för äldre

Nulägesanalysen visar att det trots de insatser som görs för att sprida utbudskatalogen finns en osäkerhet hos flera av de intervjuade grupperna huruvida målgruppen nås på ett effektivt sätt. Svårigheten att nå personer som bor i egna boenden och som inte själva har möjlighet att ta sig till programmen lyfts särskilt i både enkäten samt genomförda intervjuer med de två taktiska grupperna och REKO-gruppen. Det finns även en risk för att det är samma personer som tar del av programmen vid de olika tillfällena.

Utifrån de utmaningar som nulägesanalysen visar på är förslaget om en kulturgaranti för äldre intressant. En kulturgaranti för äldre skulle säkerställa att målgruppen nås och får ta del av kulturupplevelser regelbundet, även om det troligen skulle medföra både ökade kostnader och vissa praktiska svårigheter, exempelvis vad gäller transport.

Syftet med överenskommelsen

Syftet med överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre är tydligt; att öka tillgängligheten till kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet utifrån den äldres behov och önskemål. Att det arbete som görs bidrar till att förverkliga Region Hallands kulturpolitiska mål samt de målsättningar och prioriteringar som anges i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 till 2024 är en förutsättning för att regionen ska kunna delfinansiera kulturprogrammen som genomförs i kommunerna.

Vad efterfrågas i kommunerna? De två taktiska grupperna resonerar i genomförda intervjuer kring syftet med programmen. Är det att förmedla ett utbud med hög konstnärlig kvalitet eller en möjlighet att "bryta vardagen" på ett boende? Statistik över gjorda beställningar under 2023 tyder på ett annat syfte än ett utbud med hög konstnärlig kvalitet. Syftet med programmen påverkar

givetvis utbudet i sig och troligen även om det är regionen och/eller kommunerna som ska ansvara för finansieringen. Ett förändrat syfte och ansvarsfördelning skulle med största sannolikhet även minska antalet program som genomförs.

Att tydliggöra syftet med överenskommelsen och hitta en samsyn kring detta är en avgörande fråga för den fortsatta samverkan mellan regionen och de halländska kommunerna.

Ett mer varierat utbud

Nulägesanalysen visar att både de två taktiska grupperna och REKO-gruppen anser att utbudet är fokuserat på musik, vilket i och för sig uppges vara uppskattat av målgruppen. Ett utökat utbud av andra konstformer, liksom möjligheter till eget skapande efterfrågas. Taktisk grupp kultur och representanter från Region Halland resonerar även kring skillnaderna i utbudet för olika åldersgrupper. Medan barn och unga får möjlighet att ta del av ett nationellt utbud, erbjuds de äldre ett regionalt utbud.

Målgruppens möjlighet till påverkan

Målgruppen ska, enligt överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre, ges möjlighet att påverka utbudet. Nulägesanalysen visar dock att det enbart i Halmstads kommun förs samtal med målgruppen om utbudet och det i stort saknas systematik för hur målgruppen ska kunna påverka utbudet. Att tillsätta en referensgrupp med representanter från målgruppen i de olika kommunerna skulle kunna vara ett sätt att skapa möjlighet till påverkan på ett systematiskt sätt.

Utveckling av processen

Kvalitetssäkring av utbudet, rollerna och ansvarsfördelningen samt samverkan

Hög konstnärlig kvalitet

Att det är ett kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet som ska förmedlas framgår av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre. Nulägesanalysen visar att de intervjuade grupperna har delade meningar om utbudets kvalitet, vilket även framgår av genomförd enkät. Representanter från Hallands bildningsförbund menar att de har både metoder och tillräcklig kompetens för att bedöma konstnärlig kvalitet, medan representanter från Region Halland lyfter en oro kring utbudets kvalitet och ett behov av förbättrad kvalitetssäkring med fler kompetenser involverade. Representanter från regionen anser även att det är problematiskt med det osubventionerade utbudet som dels inte är en del av överenskommelsen, dels inte anses uppfylla de kulturpolitiska målen, vilka ligger till grund för överenskommelsen.

Nulägesanalysen visar också att ersättningen till artisterna är i nivå med eller något lägre jämfört med kollektivavtalade ersättningsnivåer och att de inte har justerats under de senaste åren. Utebliven uppräknings, men även att vissa ersättningsnivåer är lägre jämfört med de kollektivavtalade, riskerar att påverka kvalitén på utbudet och i längden även kulturens relevans.

Kännedom om överenskommelsen

Nulägesanalysen visar att de flesta som undertecknat överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre har avslutat sina tjänster. Representanter från regionen upplever att de flesta efterträdarna knappt känner till att överenskommelsen finns. Att en betydande andel av respondenterna i genomförd enkät på ett flertal frågor svarar att de inte vet samt att de två taktiska grupperna ofta svarar att de inte har tillräcklig kunskap för att besvara frågan bekräftar regionens upplevelse.

Ökad tydlighet

REKO-gruppen nämns i överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre, men i övrigt saknas dokumentation avseende gruppen. Nulägesanalysen visar att det finns ett behov av att tydliggöra REKO-gruppens syfte, roll och ansvar.

I överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre framgår att det är Hallands bildningsförbund som ska säkerställa fortlevnad och utveckling av överenskommelsen, det vill säga utföra uppdraget. Representanterna från regionen anser i genomförd intervju att den nuvarande överenskommelsen är komplex och svår att förstå. En överenskommelse som enbart omfattar regionen och de halländska kommunerna kan öka tydligheten och därmed minska komplexiteten. Överenskommelsen bör dessutom undertecknas av en representant från respektive kommun och inte som i nuvarande av representanter från två förvaltningar. Därefter kan regionen sluta överenskommelsen om själva utförandet.

Överenskommelsen mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund reglerar alla särskilda uppdrag från regionen till bildningsförbundet. Det bidrar till viss ötydlighet och kan öppna upp för egna tolkningar, exempelvis vad gäller osubventionerat utbud och egna produktioner.

Olika arbetssätt

Nulägesanalysen visar att det finns skillnader i hur de halländska kommunerna arbetar utifrån överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre. I vissa kommuner fungerar det bra, i andra kan samverkan internt inom kommunen förbättras. Olikheter måste få förekomma utifrån kommunernas olika förutsättningar. Det bör dock säkerställas att det finns lokala avtal i enlighet med överenskommelsen i samtliga kommuner, vilket det i dagsläget inte finns i Kungsbacka kommun.

Kontinuerlig dialog

Representanter från Hallands bildningsförbund uttrycker en önskan om att återuppta den kontinuerliga dialogen för att underlätta utvecklingsarbetet och säkerställa att genomförandet av överenskommelsen fortsatt fungerar effektivt. Att utse en regional kontaktperson för arbetet med kultur för äldre visar på god vilja och bör vara ett första steg i att förbättra dialogen mellan regionen och bildningsförbundet.

Utveckling av processen

Uppföljningen och ekonomin

Genomförd uppföljning

Av överenskommelsen om regional samverkan gällande kultur för äldre framgår att Hallands bildningsförbund årligen efter bokslut ska redovisa de insatser som gjorts samt utfallet per kommun. Detta ska ske genom möten med de två taktiska grupperna, där även representant från Region Halland ska medverka. Redovisningen ska sedan följas upp och utvärderas gemensamt av regionen och kommunernas förvaltningar.

Nulägesanalysen visar att bildningsförbundet har gjort en redovisning av de särskilda uppdragen till Driftnämnden kultur och skola för 2023 samt att uppföljningssamtal avseende 2023 har ägt rum. Däremot visar både resultatet av genomförd enkät och intervjuerna med de två taktiska grupperna att det finns brister i uppföljningen.

Ökad tydlighet

Som tidigare nämnts reglerar överenskommelsen mellan Region Halland och Hallands bildningsförbund alla särskilda uppdrag från regionen till bildningsförbundet. Överenskommelsen specificerar inte vad verksamhetsstödet ska användas till och inte heller hur det ska fördelas på de särskilda uppdragen. Det framgår inte heller av regionens verksamhetsplan.

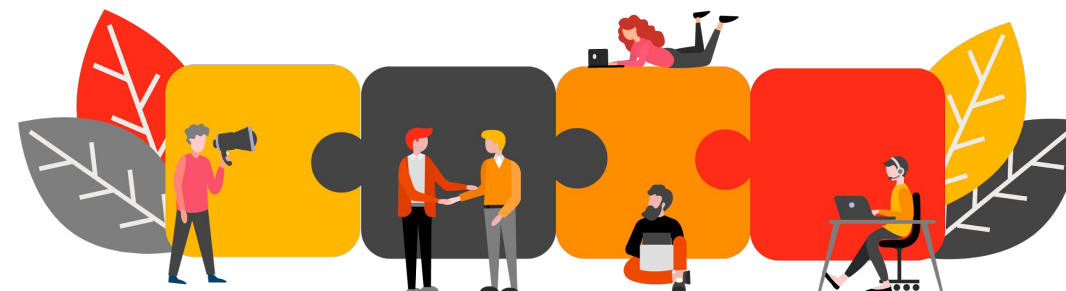
Nulägesanalysen visar att redovisningen av de särskilda uppdragen innehåller en sammanställning över budgetering av regionala stöd per uppdrag. Sammanställningen redogör även för gemensamma kostnader som inte är fördelade mellan uppdragen. Redovisningen innehåller ingen uppgift om ackumulerade överskott av subventionerade medel från tidigare år. Hallands bildningsförbunds verksamhetsberättelse för 2023 innehåller, i bilaga, en ekonomisk redogörelse för de särskilda uppdragen. I denna har de gemensamma kostnader fördelats mellan uppdragen.

Det finns således brister i uppföljningen. En förutsättning för att både styrningen och uppföljningen ska bli bättre kräver dock en ökad tydlighet från regionen, framförallt vad gäller hur och till vad verksamhetsstödet ska användas samt fördelas mellan uppdragen.

Användandet av stödet

Den totala summan för subventionering av utbud har varit densamma sedan överenskommelsen undertecknades, trots att årlig uppräknings skett. Som tidigare nämnts har inte heller ersättningen till artisterna justerats. Regionen har beslutat att minska stödet till Hallands bildningsförbund under 2024 och 2025 med anledning av att ett av de särskilda uppdragen tagits bort.

Nulägesanalysen visar att andelen gemensamma kostnader av tilldelat verksamhetsstöd för 2023 uppgår till drygt 34 procent. Om det är lite, rimligt eller mycket är svårt att avgöra. Regionen bör dock ställa krav på hur och till vad stödet ska användas. Kanske är det inte enbart nuvarande form av stöd utan även andra typer av stöd, exempelvis lokalbidrag, som ska beviljas för att öka tydligheten och förhoppningsvis även effektivisera verksamheten.

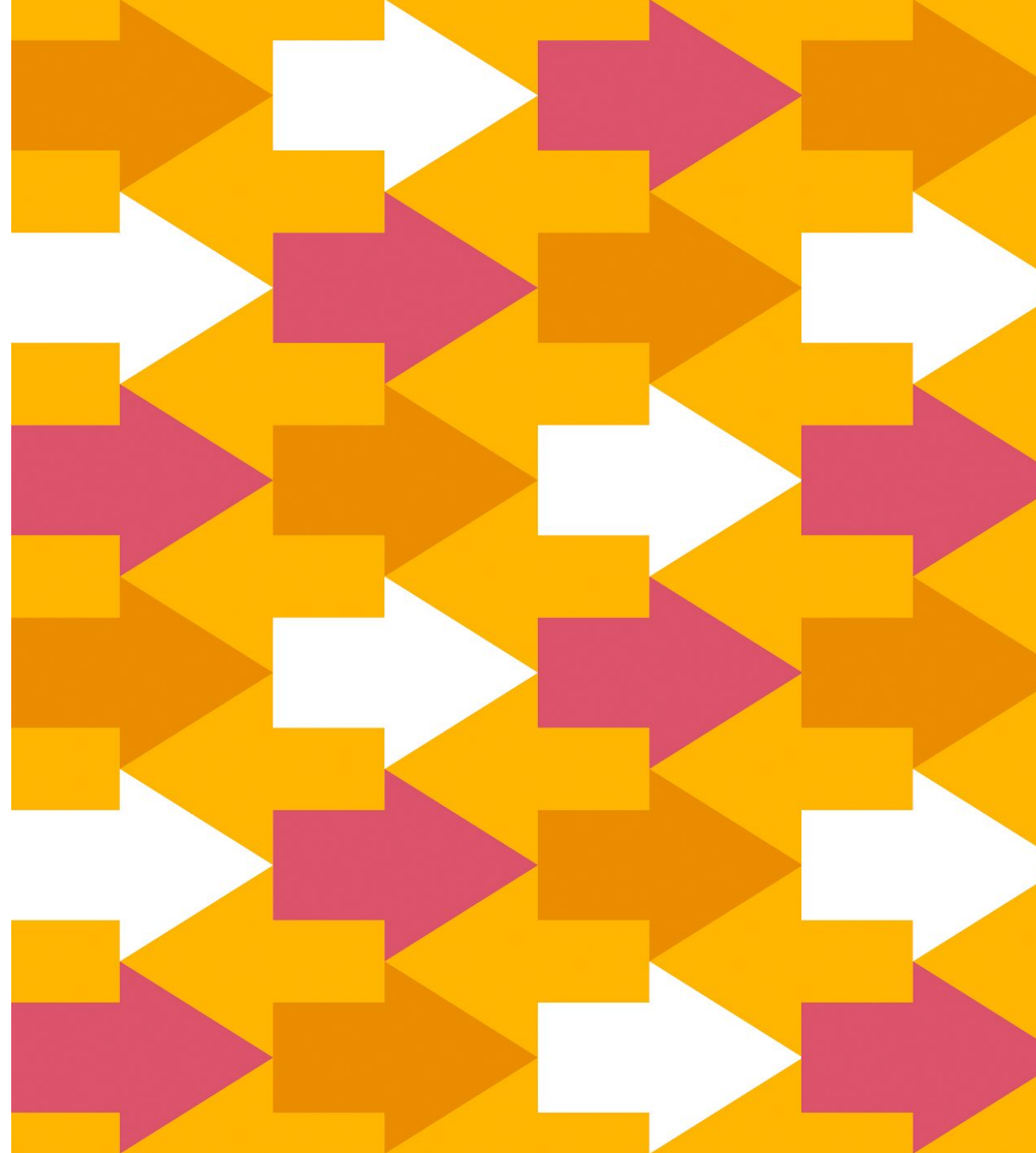

Utveckling av processen

Rekommendationer

För att utveckla arbetet med kultur för äldre lämnas följande rekommendationer:

- Upprätta en **ny överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre** mellan regionen och de halländska kommunerna. En ny överenskommelse kan vara ett sätt att tydliggöra och förankra samverkan och dess syfte. Den nya överenskommelsen bör undertecknas av en representant från regionen och en från respektive kommun. Hur uppdragets ska tillhandahållas bör inte hanteras i den nya överenskommelsen utan hanteras separat. I den nya överenskommelsen bör det tydligt framgå hur uppföljning och utveckling ska ske. I det fall olika grupper nämns är det av vikt att dess syfte, roll och ansvar framgår.
- Ta ställning till **hur uppdraget ska tillhandahållas**, det vill säga vilken aktör som ska genomföra det. I de fall en extern aktör ska genomföra uppdraget bör regionen ställa krav på och säkerställa att det utbud som erbjuds har hög konstnärlig kvalitet, är varierat och inkluderar möjlighet till eget skapande. Regionen bör även ställa krav på och säkerställa att artisternas ersättningar följer kollektivavtalade ersättningsnivåer. Om överenskommelsen mellan regionen och den externa aktören omfattar fler uppdrag bör det tydligt framgå vad de olika uppdragen avser och hur verksamhetsstöd ska fördelas mellan dessa. Överenskommelsen bör även hantera hur samverkan/dialog liksom rapportering avseende både verksamhet och ekonomi, ska ske. Regionen bör säkerställa att det ekonomiska utfallet av verksamhetsstödet redovisas och inte enbart budget. Redovisningen bör även innehålla uppgift om eventuella ackumulerade överskott av subventionerade medel från tidigare år.
- Så länge nuvarande överenskommelser gäller bör regionen dels stötta Kungsbacka kommun med att upprätta ett **lokalt avtal**, dels utse en **regional kontaktperson** för arbetet med kultur för äldre.
- Överväga om förslaget om en **kulturgaranti** för äldre, för att nå målgruppen på ett bättre sätt, ska utredas. För att skapa förutsättningar för att en sådan garanti skulle vara genomförbar kan den begränsas till personer på äldreboenden.

Denna rapport har upprättats i enlighet med uppdragsavtal daterat den 17 september 2024 mellan Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (556029-6740) och Region Halland (232100-0115) avseende utvärdering av Överenskommelse om regional samverkan gällande kultur för äldre. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Region Halland (232100-0115). Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (organisationsnummer 556029-6740)/ PricewaterhouseCoopers AB tar inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande.

© 2024 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. Att mångfaldiga innehållet helt eller delvis är förbjudet enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande genom tryckning, kopiering etc.